

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 298
din 13.04.2016

Dosar nr.: 638/2015

Petiția nr.: 6978/29.10.2015

Petent:

Reclamat: Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap
Cisnădie

Obiect: Încălcarea anumitor drepturi și comportament abuziv

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap Cisnădie, loc.
Cisnădie, str. Livezii nr. 36 A, jud. Sibiu

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul sesizează încălcarea anumitor drepturi ale sale și comportamentul abuziv al părții reclamate.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 6978/03.12.2015 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 7620/03.12.2015 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 17.12.2015.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, persoană cu handicap locomotor în fotoliu rulant, gradul I, definitiv cu drept de însoțitor, internat în Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap Cisnădie, sesizează mai multe abuzuri, încălcări a drepturilor beneficiarului de către conducerea centrului prin angajații acestuia, cât și a psihologului.

4.1.2. Petentul menționează că se fac presiuni psihice asupra sa prin diferite modalități (ordine verbale și scriptice sau dispoziții scrise) în cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap Cisnădie urmare dosarului penal nr. 349/P/2014 deschis de petent împotriva conducerii, dosar care se află în desfășurare și cercetări pentru constatarea faptelor de care a fost reclamată conducerea centrului.

4.1.3. Petentul consideră drept abuzuri următoarele:

- neacordarea din partea instituției a unui angajat/infirmier sau altă persoană specializată pentru urcarea și coborârea petentului din mașina instituției la instituția de învățământ, cât și în unitatea de domiciliu, cunoscându-se dizabilitatea pe care o are și că trebuie să fie ajutat atât la urcare, cât și la coborâre în brațe, fiind în fotoliu rulant ; petentul arată că nu s-a putut deplasa, din acest motiv, la școală ;

- neeliberarea cardului de sănătate necesar la cabinetul medical al medicului de familie pentru eliberarea a 3 bilete de trimitere ;

- obligarea și forțarea de către o asistentă socială să-și facă cererea de ieșire din sistemul social, adică Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap Cisnădie, prin metoda de manipulare emoțională sau psihică, dar petentul nu a efectuat-o ;

- obligarea petentului de către aceeași asistentă socială și o ergoterapeută să participe la activitățile de ergoterapie prin orice modalitate ;

- obligarea de terzire prin metoda: “poți să dormi, dar deschidem geamul larg și deschidem perdelele mari” ;

- în dimineața de 22.09.2015 ora 07.30 petentul se afla în pat și dormea, iar un instructor de educație a venit în dormitor, a deschis geamul larg, a tras perdelele și a trezit petentul, lăsându-l în frig, menționând că așa sunt ordinele și trebuie să le respecte ; petentul vroia să facă duș, desigur ajutat, dar din cauza frigului din cameră a renunțat pentru a nu afecta negativ starea bolii ;

- în cursul zilei de 22.09.2015 petentul a solicitat billet de învoire până acasă pentru a-și cumpăra un pachet de țigări și să mănânce, dar a fost refuzat pe motiv că ar fi vorbit urât de dimineață la deschiderea geamului și tragerea perdelei și că este pedepsit ;

4.1.4. Petentul consideră că i se încalcă dreptul la libertate, la exprimare, la confort în funcție de nevoile sale și că fiecare beneficiar trebuie tratat individual în funcție de nevoile și potențialul acestuia.

4.1.5. Petentul arată că este obligat să se trezească chiar și dacă nu servește micul dejun și nu dorește să participe la activitățile de ergoterapie în sală și dorește să își desfășoare activitățile în camera dormitor unde are intimitate, liniște și nu este deranjat de ceilalți colegi.

4.1.6. Petentul precizează că a fost acuzat de doamna psiholog că a amenințat-o și că a vrut să intre cu fotoliul rulant electric în ea, fără martori. Petentul a fost acuzat de doamna ergoterapeut că a vrut și a strâns-o cu ușa de la sala de ergoterapie când petentul se afla în timpul programului de calculator, vrând să închidă ușa, iar dânsa venea din partea opusă. Petentul menționează că progeamul colegilor săi se terminase la ergoterapie, iar petentul se afla singur în sala unde a dorit să aibă intimidare și să nu fie urmărit de angajați referitor la ceea ce scria la calculator.

4.1.7. Petentul arată că a fost manipulat verbal și psihic de către instituție să semneze “Acordul de internare” pentru Spitalul de Psihiatrie nr. 3, pentru o evaluare psihologică mai amănunțită, teste care la noi în România nu se fac sau încă nu sunt avizate.

4.1.8. Petentul menționează că în perioada de internare, cât și înainte de internare, nu a fost agresiv, recalcitrant, vulnerabil sau de altă natură, pe perioada de internare i s-a administrat numai seara o pastilă de somn din cauza gălăgiei de pe secție. Petentul a fost internat pe secția de persoane bolnave închise unde nu exista contact cu exteriorul. Petentul consideră că la externare s-a constatat pe biletul de ieșire un diagnostic pus aiurea și i s-a prescris un medicament "picături" pentru boli cornice.

4.1.9. La reîntoarcerea în instituția de reședință, din cauza medicației prescrise, petentul a refuzat categoric prescripția medicală scrisă, prin declarație scrisă, cât și meniul instituției de teama să nu îi pună în mâncare picături sau alte medicamente fără știrea sa pentru a înnebuni sau să nu mai fie lucid mental.

4.1.10. Petentul arată că nu i se mai eliberează bilete de învoire înainte de ora 13.00, decât bilete de învoire în interval ora 13.00.- 18.00. Nu i s-a eliberat bilet de învoire nici măcar să meargă acasă la părinți să mănânce, nici prin cerere scrisă.

4.1.11. Petentul apreciază că toate acestea sunt consecințe ale procesului deschis împotriva conducerii instituției.

4.1.12. Petentul menționează că toate aceste abuzuri săvârșite de conducerea instituției asupra sa sunt sub formă psihică, emoțională și concentrare pentru a-i da petentului certificate de încadrare în grad de handicap psihic, pentru a avea câștig de cauză în procesul aflat pe rolul instanței de judecată.

4.1.13. Petentul se consideră privat de libertate și arată că a plecat fără acordul instituției pentru a se elibera de stress psihic, a fost căutat și găsit de poliție și s-a întors în unitate.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Partea reclamată își exprimă punctul de vedere prin care răspunde punctual acuzațiilor formulate de petent.

4.2.2. Referitor la neacordarea din partea instituției a unui însoțitor/infirmier în vederea deplasării la cursurile școlare, partea reclamată arată că petentului i s-a pus la dispoziție microbuzul centrului, cât și însoțitor, responsabilul de caz, un instructor de educație. Toate acestea au fost refuzate verbal de beneficiar pentru că însoțitorul (instructorul de educație) nu era pe placul lui. Mai mult, în semestrul I al anului școlar 2015/2016 a refuzat să participe la cursuri, spunând că le amână pentru vară. Centrul l-a informat cu privire la activitățile școlare și i-a oferit rechizitele și toate utilitățile necesare pentru școală.

4.2.3. Referitor la solicitarea de eliberare a cardului de sănătate, partea reclamată informează că instituția deține o procedură operațională în acest sens care prevede: "Cardurile Naționale de sănătate ale beneficiarilor se află la cabinetul medical. Acestea se păstrează la cabinetul medical și se utilizează numai de către personalul cabinetului medical pentru beneficiarii care au nevoie de servicii medicale: trimiteri, rețete, consult medical sau alte servicii medicale. Având în vedere specificul centrului, cardurile nu se înmânează beneficiarilor, se utilizează de personalul cabinetului medical, care însoțește beneficiarul la medic pentru consult, rețete, trimiteri".

4.2.4. Referitor la acuzele la adresa asistentului social al centrului prin care petentul spune că acesta l-a manipulat în vederea întocmirii cererii de ieșire din sistemul social, partea reclamată arată că urmare nerespectării Regulamentului Intern, orarului zilnic și din cauza tulburărilor de adaptare, pentru petent s-a încercat identificarea de măsuri alternative: demersuri oficiale și legale pentru transfer către alt centru, reintegrare în propria familie, integrare în comunitate (prin obținerea unei locuințe sociale și demersuri în obținerea unei pensii de invaliditate). Toate aceste demersuri nu s-au putut finaliza deoarece familia a

refuzat categoric reintegrarea, Primăria orașului Cisnădie nu a putut asigura o locuință socială, iar în cazul pensiei de invaliditate s-a stagnat demersul din cauza refuzului beneficiarului care a afirmat că “i se va reține întreaga sumă” conform legislației în vigoare pentru persoanele instituționalizate. Toate aceste demersuri au fost interpretate de beneficiar ca o obligare, deși prin declarația sa subliniază faptul că își dorește să părăsească sistemul social.

4.2.5. Referitor la activitățile de recuperare și reabilitare din centru, ergoterapeutul a încercat de nenumărate ori să îl implice pe petent în activități adaptate nevoilor și dorințelor lui: activități de pictură, desen (pentru care și-a manifestat interesul) punându-i-se la dispoziție toate materialele necesare, dar a abandonat, neprezentându-se niciodată la activități, s-a mărit programul la calculator, în vederea pregătirii școlare, dar petentul folosea calculatorul în alte scopuri. Ergoterapeutul nu a făcut nicio sesizare referitor la incidentul cu ușa, doar i-a atras atenția petentului că ușa trebuie lăsată deschisă, pentru accesul tuturor beneficiarilor, fiind un spațiu comun, centrul având 48 beneficiari instituționalizați.

4.2.6. Referitor la programul zilnic, programul de trezire este la ora 7.00 pentru toți beneficiarii centrului, iar stingerea este la ora 22.00. Petentul nu respecta programul zilnic, refuza trezirea și aerisirea camerei, iar stingerea luminii în camera sa o face mult după miezul nopții, perturbând și programul celui alt beneficiar. De foarte multe ori refuză să participe și la masa de dimineață.

4.2.7. Referitor la acordarea biletului de voie, din data de 22.09.2015, când petentul a solicitat învoire în vederea deplasării la familie și la cumpărături, acesta a manifestat violență fizică și verbală față de instructorul de educație, echipa multidisciplinară considerând că nu se poate elibera bilet de voie în aceste condiții.

4.2.8. Referitor la internarea în Spitalul de Psihiatrie nr. 3 din Sibiu, acest demers s-a făcut ca urmare a raportului psihologic, precum și a măsurilor dispuse de AJPIS Sibiu. Această instituție a fost sesizată tot de către petent, a constatat neîntemeiate plângerile depuse de acesta, a impus măsura internării în vederea unei evaluări psihiatrice, lucru care s-a și efectuat – internare la secția de neuropsihiatrie – făcându-se în acest sens consiliere de informare petentului pe care acesta a semnat-o.

4.2.9. În concluzie, petentul a manifestat permanent agresivitate verbală și fizică atât în mediul familial, cât și în cel instituțional. Petentul se află în evidența Spitalului de psihiatrie cu internări repetate, făcute în mod voluntar sau nevoluntar (atunci când situația impunea), diagnosticul fiind tulburare de personalitate obsesiv compulsivă, dispoziție distrofică, revendicativă, ideatie cu tematică paranoidă cu decompensări repetate. Petentul refuză sistematic medicația recomandată de medicul de specialitate, spunând că “vor să mă scoată nebun”, din această cauză refuză de foarte multe ori să servească masa. Nerespectarea ritmului biologic noapte-zi face ca petentul să nu poată servi micul dejun.

4.2.10. Privind “privărilor de libertate” la care se referă petentul, partea reclamată menționează că există o procedură internă conform căreia beneficiarilor li se acordă bilet de voie în anumite condiții (trebuie să fie însoțiți de un angajat al instituției sau de un reprezentant legal, membri ai familiei până la gradul IV).

4.2.11. Personalitatea petentului, amprentată de mitomanie, face ca de foarte multe ori acesta să fi plecat din centru, cu bilet de voie, pentru a cerși la diferite instituții religioase (mănăstiri), susținând că este om al străzii și nu este instituționalizat.

4.2.12. Partea reclamată depune documente la dosar.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că petentul supune atenției Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării mai multe aspecte considerate de el ca fiind discriminatorii pe criteriul dizabilității și anume neacordarea din partea instituției a unui angajat/infirmier sau altă persoană specializată pentru urcarea și coborârea petentului din mașina instituției la instituția de învățământ, neeliberarea cardului de sănătate necesar la cabinetul medical al medicului de familie pentru eliberarea a 3 bilete de trimitere, obligarea și forțarea de către o asistentă socială să-și facă cererea de ieșire din sistemul social, adică Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap Cîsnădie, prin metoda de manipulare emoțională sau psihică, dar petentul nu a efectuat-o, obligarea petentului de către aceeași asistentă socială și o ergoterapeută să participe la activitățile de ergoterapie prin orice modalitate.

5.2. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.3. Conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice,,.

5.4. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoge sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.5. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația

invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.6. Colegiul director urmează a analiza capetele de cerere invocate de petent în strânsă legătură cu întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale faptei de discriminare.

5.7. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriu invocat și fapta sesizată.

5.8. Raportat la capătul de cerere referitor la neacordarea din partea instituției a unui angajat/infirmier sau altă persoană specializată pentru urcarea și coborârea petentului din mașina instituției la instituția de învățământ Colegiul director constată că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, neputând fi reținută o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (dizabilitate) și aspectele prezumtiv discriminatorii supuse analizării și dispunerii de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director dispune că aspectele sesizate de petent nu constituie faptă de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nefiind îndeplinite condițiile cerute de lege și anume *lipsește raportul de cauzalitate între criteriul invocat de petentă și fapta sesizată*.

5.9. În legătură cu neeliberarea cardului de sănătate, nu există o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (dizabilitate) și faptă deoarece, așa cum reiese din susținerile părții reclamate, există o procedură operațională potrivit căreia cardurile de sănătate se păstrează la cabinetul medical și se utilizează numai de către personalul cabinetului medical pentru beneficiarii care au nevoie de servicii medicale: trimiteri, rețete, consult medical sau alte servicii medicale. Având în vedere specificul centrului, cardurile nu se înmânează beneficiarilor, se utilizează de personalul cabinetului medical, care însoțește beneficiarul la medic pentru consult, rețete, trimiteri.

5.10. Cu privire la obligarea și forțarea petentului de către o asistentă socială să-și facă cererea de ieșire din sistemul social, Colegiul director reține că urmare nerespectării de către petent a Regulamentului Intern, orarului zilnic și din cauza tulburărilor de adaptare, pentru petent s-a încercat identificarea de măsuri alternative. Așa cum reiese din susținerile părții reclamate, toate aceste demersuri au fost interpretate de beneficiar ca o obligare, deși prin declarația sa subliniază faptul că își dorește să părăsească sistemul social. Având în vedere aspectele menționate anterior, Colegiul director reține că nu există o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (dizabilitate) și faptă.

5.11. Raportat la obligarea petentului de către aceeași asistentă socială și o ergoterapeută să participe la activitățile de ergoterapie prin orice modalitate Colegiul director ia act de faptul că ergoterapeutul a încercat de nenumărate ori să îl implice pe petent în activități adaptate nevoilor și dorințelor lui: activități de pictură, desen (pentru care și-a manifestat interesul) punându-i-se la dispoziție toate materialele necesare, dar a abandonat, neprezentându-se niciodată la activități, prin urmare nu se poate reține o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (dizabilitate) și dorința ergoterapeutului de a-l implica pe petent în activități necesare și utile acestuia.

5.12. Totodată, Colegiul director reține că nu procesul dintre părți aflat pe rolul instanței de judecată este cauza aspectelor sesizate de petent, ci tocmai atitudinea acestuia, prin manifestările de agresivitate verbală și fizică, prin nerespectarea regulamentului intern al

instituției și prin deranjarea celorlalți beneficiari a condus la o stare tensionată și la neadaptarea petentului în cadrul instituției.

5.13. Colegiul director reține că, în speță, nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor unei fapte de discriminare și anume legătura de cauzalitate între criteriul invocat de petent (dizabilitate) și aspectele prezumtiv discriminatorii supuse analizării și dispunerii de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi pentru** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. o copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Bertzi Theodora – membru

Dincă Ilie – membru

Gheorghiu Luminița – membru

Lazăr Maria – membru

Manole Florin Petre – membru

Popa Claudia Sorina – membru

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.